

Piaci útmutató az

Albán Köztársaságról

MAGYAR
KERESKEDELMI
ÉS IPARKAMARA

2021

Tartalom

Tartalom 2
Alapadatok 3
Gazdasági helyzet 4
1. Legfontosabb indikátorok 4
2. A külkereskedelem fő jellemzői 4
3. Gazdasági helyzet 5
Kétoldalú kapcsolatok Magyarországgal 8
1. Politikai, államközi kapcsolatok 8
2. Gazdasági, kereskedelmi, befektetési kapcsolatok 8
2.1. A Magyar Kereskedelmi és Iparkamara Nyugat-balkáni Tagozatának szerepe a kereskedelmi kapcsolatok fejlesztésében 10
Jogi, szabályozási környezet 11
1. Magyar export Albániába 11
2. Import Albániából 11
3. Vállalatalapítás 12
4. Egyéb 13
Vállalatfinanszírozás, üzletfejlesztés 14
1. EXIM országkockázati besorolás 14
2. Helyi befektetésösztönzési szervezetek, egyéb intézmények 14
3. Üzletfejlesztés, kamarai hálózat 14
4. Tenderlehetőségek 14
Praktikus információk 15
1. Nagykövetségek és konzuli hivatalok 15
2. Beutazási feltételek 15
3. Egészségügyi helyzet 15
4. Közbiztonság 15
5. Infrastruktúra, közlekedés 16
6. Repülőterek 16
7. Banki szolgáltatások elérhetősége 16
8. Egyéb 16
Kultúra 17
1. Üzleti etikett, tárgyalási szokások 17
2. Fontosabb ünnepek 18
3. Vallás, vallási szokások 18
4. Történelmi áttekintés 18
5. További hasznos információk 19

Alapadatok

Hivatalos név: Albán Köztársaság

Főváros	Tirana
Államforma	Parlamentáris köztársaság
Kormányzat	köztársasági elnök, miniszterelnök, valamint miniszterek tanácsa (amelyet a miniszterelnök ajánl, a köztársasági elnök nevez ki és a parlament hagy jóvá)
Pénznem	albán lek, váltópénze a qindarkë
Hivatalos nyelv	albán
Beszélt nyelvek	albán, görög, vlach, romani, olasz, szerb-horvát stb.
Területe	28 748 km²
Lakossága	3,088,385 fő (2021)**
Éves népességszaporulat	0,24% (2021)**
Időeltolódás	GMT + 1 óra
Etnikai megoszlás	albán (82,6%), görög (0,9%), egyéb (főként vlach, roma, macedón, montenegrói, egyiptomi 1%), nem meghatározható (15,5%) (becslés, 2011)**
Vallások	muszlim (56,7%), római katolikus (10%), ortodox keresztény (6,8%), ateista, (2,5%), bektashi (2,1%), nem meghatározható (16,2%), egyéb (5,7%) (becslés, 2011)**
Főváros	Tirana
Nemzeti ünnep	november 28.

Forrás:
**http://en.wikipedia.org/wiki/Albania*
*** https://www.cia.gov/the-world-factbook/countries/albania/*

Az Albán Köztársaság a Nyugat-Balkán déli részén fekszik. Az ország 12 megyéje a következő: Berat, Diber, Durres, Elbasan, Fier, Gjirokaster, Korce, Kukes, Lezhe, Shkoder, Tirane, Vlore.

Gazdasági helyzet

1. Legfontosabb indikátorok

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
GDP (milliárd USD)*	12,89	12,32	12,78	13,23	11,39	11,86	13,02	15,15	15,29	14,8
Egy főre jutó GDP (USD)*	4437	4248	4413	4579	3953	4124	4531	5284	5356	5215
Egy főre jutó GNI (USD)*	4410	4360	4540	4540	4390	4320	4290	4860	5220	5210
GDP növekedési üteme (%, év/év)*	2,5	1,4	1	1,8	2,2	3,3	3,8	4,1	2,2	-3,3
Ipari termelés növekedési üteme (%)*	2,3	-6,2	2,5	-3,4	2,6	1,9	1,8	9,9	1	-1
Infláció (fogyasztói árak, %)*	3,4	2,0	1,9	1,6	3,5	-0,4	2,1	2,0	1,4	1,6
Termék- és szolgáltatásexport (milliárd USD)*	3,77	3,57	3,69	3,73	3,1	3,44	4,11	4,79	4,82	3,44
HDI (Emberi Fejlettségi Index)**	0,764	0,775	0,782	0,787	0,788	0,788	0,790	0,792	0,795	
GCI (Globális Versenyképességi Index)***	56,34	58,05	55,81	54,96	54,8	56,1	59,71	58,1	57,61	

*Forrás: *https://databank.worldbank.org/source/world-development-indicators#*
**http://hdr.undp.org/en/indicators/137506*
**** https://countryeconomy.com/government/global-competitiveness-index/albania*

2. A külkereskedelem fő jellemzői

A külkereskedelem fő jellemzői

Legfontosabb exportpartnerek*	Olaszország (45%), Szerbia (11,9%), Spanyolország (6,1%), Németország (5,88%) Görögország (4,85%), Észak-Macedónia (3,25%), Franciaország (2,04%), Montenegró (1,9%), Kína (1,83%), Csehország (1,63%) (2020)
Legfontosabb exporttermékek*	textilipari termékek és lábbelik, ásványi anyagok, nemesfémek
Exportvolumen*	2,514 milliárd USD (2020)
Importvolumen*	5,6 milliárd USD (2020)
Legfontosabb importpartnerek*	Olaszország (25%), Törökország (9,57%), Görögország (8,99%), Kína (8,92%), Németország (7,69%), Szerbia (5,16%), Oroszország (2,23%), Franciaország (1,95%), Lengyelország (1,7%), Svájc (1,69%) (2020)
Legfontosabb importtermékek*	járművek, ásványi anyagok, gyógyszerek, villamosenergia, bőr, cipőgyártáshoz szükséges termékek, búza, elektronikai berendezések, szerves felületaktív anyagok (2020)

*Forrás: * https://trendeconomy.com/data/h2/Albania/TOTAL*

3. Gazdasági helyzet

Az albán kormány fontos feladatának tartja az uniós csatlakozási tárgyalások megkezdésének elérését, a legtöbb belpolitikai intézkedést ennek rendeli alá. E tekintetben kardinális kérdés az igazságügyi reform megfelelő végrehajtása, ami Albánia felkészültségének fokmérője az EU és tagállamai szemében.
2014 és 2018. között csökkent Albánia pénzügyi sebezhetősége, azonban továbbra is kihívást jelent az államadósság csökkentése, a befektetések realizálását pedig az intézményi hiányosságok akadályozzák. A fő politikai célkitűzések a makrogazdasági és pénzügyi stabilitás fenntartása, valamint a strukturális és intézményi reformok elmélyítése.
A szolgáltatási szektor helyett nagyobb hangsúlyt kapnak a termelő ágazatok (energia, mezőgazdaság, ipar), illetve a hazai termelés fellendítését (kkv szektor támogatása) és az export növelését szorgalmazzák.
Albánia modern piacgazdasági rendszerre való áttérése nem zajlik zökkenőmentesen. A 2008-2009-es gazdasági és pénzügyi válság súlyosan érintette az ország gazdaságát és a korábbi évek élénk fejlődési dinamikája lelassult. A 2012 – 2014 közötti fokozatos gazdasági növekedést követően, 2015-ben 14%-kal visszaesett a GDP, de 2015 és 2019 között folyamatosan nőtt az értéke, és 4,2%-os növekedéssel 2019-re elérte a 15,7 milliárd USD-t.
Albánia gazdaságát a 2019 őszén bekövetkezett földrengések és a 2020 márciusában berobbant koronavírus-járvány recesszióba sodorta. 2020 évben az új beruházások hiánya tovább rontotta a gazdaság mérlegét, a befektetések mértéke 16,7%-kal csökkent, ráadásul a nettó export is gyengült 8,13%-kal. Az albán statisztikai hivatal adatai szerint 2020-ban 3,3%-kal esett vissza az albán GDP, mely jóval pozitívabb az IMF, a Világbank és az Európai Újjáépítési és Fejlesztési Bank által korábban előrejelzett 7,5-9%-os mértékű csökkenésnél. 2020 utolsó negyedévében éves összevetésben 3%-kal nőtt az ország gazdasága. Az albán gazdaságban jelentős szerepet tölt be a nem túl fejlett mezőgazdaság, 2020-ban az ágazat 0,5%-os növekedéssel, a GDP 19,3%-át tette ki. Bár a szektor jelentős szerepet tölt be a gazdaságban és foglalkoztatásban, ugyanakkor a régiót tekintve a mezőgazdaságban a legalacsonyabb a termelékenység, és a 2020. évi import háromszorosa volt az exportnak.
A vírus első hulláma során bevezetett korlátozó intézkedések hatása, hogy 2020 végére a munkanélküliség 8,7%-kal 12,5%-ra emelkedett. Az albán statisztikai hivatal adatai szerint 2020-ban 43 000-en vesztették el a munkájukat a koronavírus-járvány miatt. 2020 végén, az egy évvel korábbi 1,27 millióról 1,23 millióra csökkent a foglalkoztatottak száma. A költségvetés bevételi oldalán legszembetűnőbb a turizmusból, azaz a szálloda- és vendéglátóipar, valamint a szolgáltatóiparból származó jövedelmek hiánya. Habár a határzárat a tavalyi évben még időben, a főszezon előtt eltörölték, alig érkezett külföldi turista az országba. A járványügyi helyzet súlyosan érinti a legérzékenyebb termelő ágazatot a textilipart (cipőgyártás), valamint a szolgáltatóipart - turizmust és a call centereket. A turisztikai szektor többmillió eurós kárt szenvedett a járvány miatt, beleértve a vendéglátást és a hozzájuk tartozó kiszolgáló iparágakat is (a turizmus, az ingatlanszektor és a feldolgozóipar egy része a gazdasághoz való közvetlen hozzájárulása hozzávetőleg a GDP 40%-a). A külföldi turisták számának jelentős, 58,5%-os csökkenése (2,66 millió főre) 100 millió eurós veszteséget okozott az albán gazdaságnak 2021 első negyedévében. A tavalyi első negyedévben a külföldi turisták költéseinek összege még elérte a 346 millió eurót, az idei év azonos időszakában azonban már 240 millió euróra csökkent. Ennek ellenére az utazási irodák optimisták, és remélik, hogy a nyári szezonban ismét fellendül a turizmus.
Az építőipar fellendülése azonban pozitívan hathat a GDP növekedésre és megmentheti az országot attól, hogy további adósságokat halmozzon és hiteleket vegyen fel. Mint minden

COVID érintett ország, Albánia is súlyos millió eurókat fektetett be az egészségügyi szektor fejlesztésébe (lélegeztetőgépek, kórházi betegellátórendszer átalakítása, béremelések). A válság egyik nyertese tehát az egészségügy, mely a járványnak köszönhetően némiképp modernizálódott.
Az Európai Unió 90 millió euró összegű támogatást folyósított Albánia részére a COVID-19 okozta világjárvány társadalmi-gazdasági következményeinek enyhítésére. Az év második felében, a feltételek teljesülése után további 90 millió euró kerül folyósításra.
A közvetlen tőkebefektetés (FDI, *foreign direct investment*) a térség országai közül Albániában a legalacsonyabb. Ennek leküzdésére az utóbbi években a kormány pénzügyi és jogi intézkedésekkel próbálta megerősíteni az üzleti bizalmat. 2015. szeptember elején a Kormány döntött a Technical and Economic Development Area (TEDA) szabadkereskedelmi zónák létrehozásáról. A gazdaságélénkítést célzó program révén az övezetben működő gazdasági szereplők kedvező telephelyfeltételeket és kedvezményeket élvezhetnek. Az energetika területén a vezetők a diverzifikációra törekednek, azaz a vízenergia-függőség csökkentésére, valamint a környező országokkal kapcsolódó elektromos vezetékek modernizációjára. A Vlore nevű település mellett felavatott hőerőmű a termelési kapacitás bővítését szolgálja. Az energetikai szektor további privatizációjában számos lehetőséget találhat a beruházó. Az európai mércével mérve viszonylag fejletlen közlekedési infrastruktúra reformját Albánia az uniós intézmények támogatásával valósítja meg. A közlekedés mellett az építőiparban is jelentős fejlődési perspektívát kínál az ország, különösen, ami az építőipari gépek és a modern technológiák importját illeti.
A magas államadósság, illetve a jelentős spanyol és görög pénzpiaci összefonódások miatt Albánia kiszolgáltatott a környező országok és az Európai Unió felől érkező káros gazdasági hatásoknak. A Rama-kormány – az elődjétől örökölt kedvezőtlen gazdasági helyzet, üres államkincstár és felhalmozott adósságok ellenére – sikeresen megőrizte az ország pénzügyi stabilitását. A kormány mindezt a Világbankkal és a Nemzetközi Valutaalappal együttműködve, elsősorban hitelek felvételével biztosította. A 2020-as év nehézségei ellenére a kormányzat fenntartotta az államháztartás stabilitását és a költségvetési paramétereket annak ellenére, hogy az államadósság – a földrengés és a világjárvány következtében - átmenetileg megnőtt, 2020 végére a GDP 76,1%-át tette ki. Az EUR árfolyam ingadozás (folyamatosan gyengülő) negatív hatásainak megakadályozására együttműködési megállapodás jött létre a Nemzeti Bank, a Pénzügyminisztérium és a Pénzügyi Felügyeletek között, az ALL használatának kiterjesztésére a gazdaságban és a pénzügyi szektorban.
A kormányzat korábban léptetett érvénybe egy pénzügyi reformcsomagot, amely a kiterjedt feketegazdaság visszaszorítását, valamint a külföldi befektetési szándék felélénkítését tűzte ki célul. Az Albán Nemzeti Bank adatai alapján a legnagyobb befektetők az országban Svájc, Kanada, Olaszország és Törökország voltak 2020-ban. A koronavírus-járvány okozta válság hatására 2020-ban 13%-kal, 933 millió EUR-ra csökkent az FDI értéke az előző évhez viszonyítva.
Jelentős számú albán munkavállaló dolgozik külföldön, elsősorban az EU országaiban.
Albánia kereskedelmi hiánya 9,9%-kal csökkent éves összevetésben 2020-ban, 333 milliárd lekre (3,3 milliárd USD / 2,7 milliárd EUR). Az export 9%-kal esett vissza 2020-ban az előző évhez képest 272 milliárd lekre, míg az import 6,8%-kal 605 milliárd lekre csökkent. Az export visszaesése elsősorban a textil- és lábbeli, az ásványi anyagok, az üzemanyagok, a villamosenergia, az építőanyagok és a fémek kivitelének csökkenésére vezethető vissza. Olaszország maradt továbbra is Albánia fő kereskedelmi partnere, az Olaszországba irányuló albán export 123,5 milliárd leket tett ki, míg a behozatal 151,9 milliárd lek volt. Albánia további jelentős exportpartnerei Koszovó, Spanyolország és Németország voltak.

Forrás: http://exporthungary.gov.hu/download/e/05/52000/Alb%C3%A1nia.pdf
http://exporthungary.gov.hu/download/3/85/c2000/Alb%C3%A1nia_20210517.pdfhttps://albaniandailynews.com/news/economy-fell-by-3-3-in-2020-instat
https://hu.tradingeconomics.com/albania/gdp
https://albaniandailynews.com/news/agriculture-accounts-for-19-3-of-gdp-in-2020
https://knoema.com/atlas/Albania/Unemployment-rate
https://albaniandailynews.com/news/official-data-43-000-unemployed-due-to-pandemic
https://albaniandailynews.com/news/economy-lost-euro-100-mln-due-to-lack-of-tourists
Magyarország Nagykövetsége, Albánia (államadósság)
https://invest-in-albania.org/foreign-direct-investments-to-albania-down-13-in-2020/
https://www.bankofalbania.org/?crd=0,8,1,8,0,17027&uni=20210628142911185161729562660693&ln=2&mode=alone
https://seenews.com/news/albanias-trade-gap-narrows-10-in-2020-728195

További hasznos gazdasági információk:
Export Hungary
http://exporthungary.gov.hu/download/e/05/52000/Alb%C3%A1nia.pdf
http://exporthungary.gov.hu/download/3/85/c2000/Alb%C3%A1nia_20210517.pdf
CIA Factbook: https://www.cia.gov/the-world-factbook/countries/albania/ ENSZ fejlesztési program, Humán Fejlettségi Index
Versenyképességi Index
A Világbank adatbázisa: https://data.worldbank.org/country/albania?view=chartAlbán Statisztikai Hivatal
Gazdaságtörténet: https://globaledge.msu.edu/countries/albania/economy
Az ENSZ adatai: http://data.un.org/en/iso/al.html
Gazdasági szabadság index: https://www.heritage.org/index/country/albania
Általános gazdasági, kivitellel kapcsolatos információk: EU Market Access Database
Kormányzati portál: https://e-albania.al/
Angol nyelvű online napilapok:
Tirana Times: https://www.tiranatimes.com/
Albanian Daily News: https://www.albaniandailynews.com/
List of Albanian newspapers: https://www.w3newspapers.com/albania/

Kétoldalú kapcsolatok Magyarországgal

1. Politikai, államközi kapcsolatok

Részben a közös történeti kapcsolódási pontok miatt, Magyarország általános megítélése Albániában kedvezőnek mondható. Magyarország támogatásáról biztosította Albániát annak az EU-val megkötött Stabilizációs és Társulási Megállapodása, valamint a NATO-csatlakozás kapcsán is.
Jelenleg 23 állam-, és kormányközi egyezmény, illetve tárcaközi megállapodás van érvényben a két ország között.
Forrás: https://tirana.mfa.gov.hu/page/politikai-kapcsolatok

2. Gazdasági, kereskedelmi, befektetési kapcsolatok

A magyar kormány nyugat-balkáni stratégiáját a kétoldalú üzleti-gazdasági kapcsolatok megerősítésén és a befektetői környezet megszilárdításán keresztül kívánja végrehajtani. A magyar kormány emellett nagy súlyt fektet nagyköveti találkozók és üzleti fórumok szervezésére, amelyeknek központi témája a gazdasági-kereskedelmi kapcsolatok lehetséges javítása. A magyar kormány az ez irányba tett intézkedések egyik mérföldköveként tekint a Magyar-Albán Kormányközi Gazdasági Vegyesbizottság 2013. április 10-ei megalakítására. 2018-ban megvalósult az első magyar befektetés Albániában az OTP-nek köszönhetően.
A kétoldalú kereskedelmi áruforgalom 2016-ról 2017-re jelentősen nőtt, 2017-ben 35,3%-os növekedéssel elérve a 114,43 millió eurót, azonban 2018-ban majd 2019-ben is valamelyest csökkent, viszont 2020-ban a járványhelyzet ellenére enyhén nőtt, 107,6 millió euróra.
A 2020. évi 90,74 millió euró értékű exportunk 3,5%-kal bővült az előző évhez képest, amely főként a feldolgozott termékek (melyek kivitele az összexport közel felét teszi ki), valamint nyersanyagok és az élelmiszerek, italok és dohánytermékek kivitelének növekedésével magyarázható. Az Albániából származó import 2014 és 2017 között folyamatosan bővült, azonban 2017 óta folyamatosan csökkent 2020-ban 16,86 millió eurót tett ki.
Magyar érdekek főbb területei: vízgazdálkodás, szennyvíz- és hulladékkezelés, megújuló energia, nap- és szélerőmű, építőipar, mérnöki tevékenység, turizmus, szállodaipari beruházások, ingatlanvásárlás, mezőgazdasági és élelmiszerfeldolgozó technikák. A tapasztalatok azt mutatják, hogy tudás- és tapasztalatcserére irányuló együttműködési szándék elsősorban a vízgazdálkodás és szennyvízkezelés, mérnöki szolgáltatások, az élelmiszeripar és mezőgazdaság szektorokban mutatkozik. Továbbra is az „ismertebb", jó minőségű, de olcsóbb magyar termékek iránt mutatkozhatna kereslet. Albánia a hazai vízipar számára kiemelt célország, az utóbbi években mind politikai, mind vállalati szinten jelentős lépések történtek a vízügyi kapcsolatok előmozdításában. Erős a verseny a tanácsadási, különösen az EU, Világbank, EBRD és egyéb nemzetközi szervezetek által kiírt, Albánia uniós csatlakozását segítő „consultancy" tendereken. Ezen a területen is érezhető a nemzetközi versenytársak dominanciája (olasz, német, osztrák, svéd). A tenderfeltételek olyannyira specifikusak, hogy a győztes előre borítékolható: a jelentkezési feltételeket (terms of reference) úgy alakítják, hogy egy bizonyos cég/konzorcium feleljen meg azoknak. A magyar gyártónak az áruk gyors leszállítására, a minőségre, a designra, a finanszírozás könnyítésére és a garanciára kell helyeznie a hangsúlyt. Az olasz, görög, szerb és koszovói exportőrök elsősorban a földrajzi közelség s ebből kifolyólag a kedvezőbb szállítási költségek, a kulturális kötődés okán dominálják az albán piacot, szinte valamennyi ágazatban. Természetesen a dominancia nem csak az albán importban, hanem a kivitelben is megmutatkozik. Igaz ez a német, osztrák, török kapcsolatokra is. A jelentős albániai

befektetői kör országai jelenlétüket NGO-k, továbbá államilag támogatott gazdasági-kereskedelmi és segélyezési profilú helyi irodák (fejlesztési ügynökségek) útján alapozzák meg. A fejlesztési projektek mentén lehetőség nyílhatna hazánk érdemi gazdasági jelenlétének megteremtésére Albániában, azonban nem hagyható figyelmen kívül, hogy az olyan donor országok, mint Ausztria, Németország és Svájc kiépített intézményi- és kapcsolatrendszerrel, knowhow-val rendelkeznek ahhoz, hogy a fejlődő gazdaságokban megvalósuló nagy értékű fejlesztési projektek kivitelezésére pályázzanak. A siker kulcsa tehát, hogy ne az implementációs szakaszba, hanem már a projekt tervezési/kidolgozási fázisba is be tudjanak kapcsolódni a magyar kkv-k.
Forrás: http://exporthungary.gov.hu/download/b/71/c2000/Alb%C3%A1nia.pdf
A külföldi befektetők információs igényeinek kielégítésére és a befektetési folyamat transzparenssé tételének szándékával járult hozzá az albán állam egy befektetési ügynökség létrehozásához (Albanian Investment Development Agency – AIDA: https://aida.gov.al/en/).
A gazdasági környezetről további információk gyűjthetők a Tiranai Kereskedelmi és Iparkamara (Chamber of Commerce and Industry Tirana: https://cci.al/), és a Kereskedelmi és Iparkamarák Egyesületének honlapján Union of Chambers of Commerce and Industry of Albania: http://uccial.al/ valamint az albán ágazati minisztériumoknál.

A magyar-albán külkereskedelem áruszerkezete (M EUR)

Megnevezés	Kivitel				Behozatal				Egyenleg			
	2017	2018	2019	2020	2017	2018	2019	2020	2017	2018	2019	2020
Összesen	92,39	87,016	87,637	90,743	22,037	21,773	19,784	16,857	70,353	65,243	67,853	73,886
Élelmiszer, ital, dohány	5,45	3,82	4,824	5,997	0,787	0,981	1,414	1,164	4,664	2,839	3,410	4,833
Nyersanyagok	6,57	5,427	5,469	7,258	0,124	0,251	0,277	0,282	6,447	5,176	5,193	6,976
Energiahordozók	0,406	0,671	0,708	0,318	n.a.	0,006	n.a.	0,000	0,406	0,665	0,708	0,318
Feldolgozott termékek	34,893	39,267	41,279	44,825	21,049	20,335	17,717	15,050	13,844	18,932	23,562	29,774
Gépek, szállítóeszközök	45,07	37,831	35,357	32,345	0,078	0,2	0,376	0,360	44,992	37,631	34,981	31,985
Forrás: KSH												

2.1. A Magyar Kereskedelmi és Iparkamara Nyugat-balkáni Tagozatának szerepe a kereskedelmi kapcsolatok fejlesztésében

A Magyar Kereskedelmi és Iparkamara Nyugat-balkáni Tagozata 2012. július 3-án alakult meg, jelenleg 90 tagja van. Az elnöki tisztséget Galambos Attila, a Communautrade Europe Kft. ügyvezető igazgatója tölti be. A szervezet célja a térség iránt – Albánia, Bosznia-Hercegovina, Észak-Macedónia, Montenegró, Koszovó, Szerbia – érdeklődő hazai cégek piacra jutásának elősegítése. A Tagozat kiemelt feladata az üzleti lehetőségek bővítése, melynek érdekében üzletember-találkozókat, tájékoztató fórumokat, üzleti delegációkat szervez, és információkkal segíti a cégeket. A Tagozat tagvállalatai havonta elektronikus hírlevélből értesülhetnek a térséget érintő aktuális gazdasági, politikai, társadalmi hírekről. A Tagozat támogatja továbbá tagjait a partnerországok vásárain és kiállításain való részvételben, együttműködik a partnerországok területi és országos kamarai szervezeteivel, valamint az ott működő hazai kereskedelmi szervezetekkel, képviseletekkel. A Tagozat tagja lehet bármely, Magyarországon bejegyzett, kamarai regisztrációval rendelkező jogi személy, szakmai szövetség, a Nemzeti Agrárgazdasági Kamara, vagy a Magyar Ügyvédi Kamara tagja, aki a Tagozat honlapján is megtalálható kitöltött és aláírt belépési nyilatkozatát a tagozat koordinátora részére megküldi. A belépéshez kapcsolódó további feltételekről a Jelentkezés a Tagozatba linken tájékozódhatnak az érdeklődők.

Elérhetőség:
MKIK Nyugat - balkáni Tagozat
Elnök: Galambos Attila
Koordinátor: Szekeres Anna
MKIK - Nemzetközi Igazgatóság
e-mail: nybalkani.tagozat@mkik.hu
honlap: https://mkik.hu/a-nyugat-balkani-tagozat-bemutatkozasa
Tel: (1) 474-5142
Fax: (1) 474-5149

Együttműködési megállapodások, fontosabb események

- 2013. április 10., Budapest – együttműködési megállapodás aláírása a Tiranai Kereskedelmi és Iparkamarával
- 2015. április 23., Budapest - Albán gazdasági fórum
- 2015. május 19-21., Tirana - Üzleti delegáció Albániába
- 2017. május 17., Durres – Üzleti delegáció Albániába
- 2020. november 25., Piacra lépési és támogatási lehetőségek Albániában és Szerbiában online fórum

Jogi, szabályozási környezet

Albánia jogrendszere az európai uniós standardokhoz igyekszik igazodni több területen. A mindenkori albán vezetés fontosnak tartja a működőtőke, és általánosságban a külkereskedelem támogatását. Albánia 2000 szeptembere óta a Kereskedelmi Világszervezet (WTO) tagja. A tagság többek között azzal is járt, hogy az ország a nemzetközi egyezményekhez igazodva alakította ki a kereskedelmi- és vámrendszer jogi szabályozását.
Forrás: https://exim.hu/kondiciok/orszagkockazatok/orszagtajekoztatok/3411-albania-orszagkockazati-tajekoztato/file

1. Magyar export Albániába

Albániában az áruk behozatala áfaköteles egy, a kormányzat által időről-időre frissített árjegyzék alapján, az ÁFA mértéke 20%. Albánia a Harmonizált Áruleíró és Kódrendszert (Harmonized Code System) alkalmazza. A vám mértéke 0% és 15% közé esik az áru típusától függően. A járművek, illetve az Albániában folytatott üzleti tevékenységhez külföldről behozott gépek és berendezések vámja általánosságban 0%.
https://taxsummaries.pwc.com/albania/corporate/other-taxes
A behozatalhoz szükséges alapdokumentumok: csomagolási lista, az útlevél másolata és az eredeti felmutatása, kereskedelmi számla, származási igazolás, fuvarlevél, vámbehozatali dokumentum (SAD) kitöltése, állat- és növényegészségügyi tanúsítvány (mezőgazdasági és élelmiszeripari termékek esetében).
Információ a vámszabályokról: Albán Pénzügyi Adminisztrációs Hivatal
Részletes információ az áfa-szabályozásról:
Albania Law Digest, kalauz külföldi befektetőknek a helyi jogszabályokról

2. Import Albániából

Albánia a CEFTA tagja 2006 óta, mely előnyöket biztosít az országnak az EU-országokkal folytatott kereskedelemhez.
Forrás: https://taxsummaries.pwc.com/albania
2019 decemberében megjelent a vizsgálatköteles károsítók és a termékek forgalmazására vonatkozó listákat tartalmazó EU-s végrehajtási rendelet (2019/2072), mely meghatározza többek között azon növények, növényi termékek és egyéb anyagok jegyzékét, amelyek esetében harmadik országokból az Unió területére történő behozatalhoz növényegészségügyi bizonyítvány szükséges. A vizsgálatköteles áruk esetében a szállítmányokért felelős vállalkozónak előzetesen értesítenie kell a hatóságot. A bejelentést a szállítmány várható érkezése előtt legalább 1 munkanappal, a megérkezés szerinti első uniós határállomás illetékes hatósága felé, az EU Bizottság erre kialakított elektronikus rendszerén (TRACES NT) keresztül kell megtenni (előzetes regisztráció szükséges a bejelentéshez).
Forrás: https://portal.nebih.gov.hu/-/valtozasok-a-novenyek-novenyi-termekek-import-ellenorzeseben
A személyes szükségletekre szolgáló tételeket vámmentesen lehet be- és kivinni. A külföldi és a nemzeti valuta be- és kivitelét már nem ellenőrzik.
Forrás: https://konzuliszolgalat.kormany.hu/europa-utazasi-tanacsok?albania#b#c

3. Vállalatalapítás

Albánia mindenkori kormányai a külföldi befektetések számára kedvező viszonyok megteremtését tűzték ki célként. Kormányzati szintű intézkedések történtek az üzleti környezet transzparenssé tétele, az üzleti bizalom helyreállítása érdekében. A központi reformok ellenére a külföldi befektetők az elterjedt korrupcióról, a rendfenntartó szervek szűk tényleges ellenőrzési területéről, a nehezen meghatározható tulajdonviszonyokról, túlburjánzó bürokráciáról és a jogszabályi környezet gyakori változásáról tudósítanak.
Forrás: https://www.cia.gov/the-world-factbook/countries/albania/
A Világbank „Doing Business" adatbázisa szerint Albánia esetében az új üzleti kapcsolatok elindítása kapcsán pozitívum az általános üzleti morál, a hitelhez jutás, valamint a határokon átívelő kereskedelem. Albánia 2020-ban a 82. helyen állt a Világbank Doing Business felmérésében, 19 helyet rontva 2019-hez képest.
A Világbank „Doing Business" adatbázisa szerint átlagosan 5 eljárási lépés, 4,5 nap és az egy főre kalkulált bevétel 0 százaléka szükséges egy új üzlet beindításához Albániában.
Forrás: http://www.doingbusiness.org/data/exploreeconomies/albania/
Albániában egyablakos vállalatregisztráció működik, és a licenszek bejelentése is egyszerű a Nemzeti Üzleti Regisztrációs Központon keresztül. További információ: AIDA
Albánia tagja az Európai Közbeszerzési Hálózatnak. A Hálózat elsődleges funkciója az, hogy gyakorlati segítséget nyújtson azoknak a vállalkozásoknak, melyek külföldi közbeszerzési eljárások során szembesülnek akadályokkal. A Hálózat ezt egy gyors és informális rendszer működtetésével biztosítja, mely a közbeszerzési eljárások korai szakaszaiban segít a félreértések és a közbeszerzési jogszabálysértések tisztázásában, kikerülve a nemzeti bíróságok, vagy más jogorvoslati fórumok gyakran hosszadalmas eljárását. A segítségnyújtó kontaktpontok az egyes tagországok központi közbeszerzési hivatalainak munkatársai, így képesek tanácsokat adni konkrét ügyekben. A Hálózat keretében folytatott együttműködés segítségével kezelhetőek a szerződés megkötését megelőző problémák, így a jogorvoslati eljárás elkerülhetővé válik. A Hálózat másodlagos célja betartatni a közbeszerzésre vonatkozó szabályokat, tapasztalatok és „best practice", legjobb gyakorlati megoldások, illetve a különböző szabályozási módok cseréje útján. Az évente tartott ülések során a PPN lehetőséget biztosít arra, hogy a tagországok képviselői megoszthassák egymással nézeteiket, értelmezzék és alkalmazzák a keretszabályokat.
Forrás: https://www.kozbeszerzes.hu/kozbeszerzes-z/europai-jogi-hatter/kozbeszerzesi-halozat-public-procurement-network/ppn-kozbeszerzesi-halozat-public-procurement-network
Az energiához jutás 71 napig tart és rendkívül magas költségigényű, így megfontolandóvá teszi a nehézipari és építőipari beruházásokat. A gazdálkodáshoz szükséges jogszabály-gyűjtemények alapvetően két nagyobb csoportban találhatóak meg „A Vállalkozásokról és kereskedelmi cégekről szóló törvény" -ben és a Civil Törvénykönyvekben.
Forrás: https://kreston.com/wp-content/uploads/2018/07/doing-business-in-Albania-April-2018-1.docx.pdf

További hasznos információk:
Export Hungary - Albánia
MB Consulting, vállalatalapítási információk
A Világbank és a Nemzetközi Pénzügyi Társaság „Doing Business" adatbázisa
Company Formation Albania, vállalatalapítási lehetőségek

4. Egyéb

A licenc-engedélyezés folyamata az európai normáknak megfelelően történik, amelyet a 2016-os szerzői jogvédelemről szóló törvény szabályoz. Albániában a szellemi termékek és szerzői jogok védelméért az Albán Szerzői Jogi Hivatal felel.
Forrás: https://ifacca.org/en/news/2017/01/20/albania-adopts-copyright-reforms/
Jelenleg nincsenek megszorítások magyar állampolgárok számára ingatlanvásárláskor, viszont erősen ajánlott a tranzakciót független ügyvéd jelenlétében végrehajtani, aki ellenőrizni tudja, hogy minden az előírásoknak megfelelően történik. A vásárlást közjegyző hitelesíti.
Forrás: https://www.globalpropertyguide.com/Europe/Albania/Buying-Guide
Tudnivalók a vállalatalapításról: A Világbank Doing Business adatbázisa

Vállalatfinanszírozás, üzletfejlesztés

1. EXIM országkockázati besorolás

Az EXIM 2021 májusától hatályos országkockázati besorolása és a biztosíthatósági szabályok szerint Albánia az 4-es országkockázati kategóriába esik, stabil kilátásokkal rendelkezik, mely alapján az ország finanszírozható és biztosítható.
Forrás: https://exim.hu/kondiciok/eximbank-kondiciok/orszagkockazati-besorolas/file

2. Helyi befektetésösztönzési szervezetek, egyéb intézmények

Albán Nemzeti Bank - Bank of Albania
Regionális Együttműködési Szervezet - Regional Cooperation Council
Albán Befektetési Ügynökség - Albanian Investment Development Agency – AIDA
Albán Fejlesztési Alap - Albanian Development Fund
Albán minisztériumok

3. Üzletfejlesztés, kamarai hálózat

Albán Kereskedelmi és Iparkamarák Egyesülete - Union of Chambers of Commerce and Industry of Albania
Cím: Rr "Kavajes", nr. 6, Tirana, Albania
Telefonszám: +355 44 500221
E-mail: info@uccial.al

Az albániai területi Kereskedelmi és Iparkamarák elérhetőségei:

- Tirana Chamber of Commerce and Industry
- Shkodra Chamber of Commerce and Industry
- Durres Chamber of Commerce and Industry

4. Tenderlehetőségek

Az albán gazdaság nyitott, a kereskedelem teljes liberalizációjával. A gazdasági változásokról és egyes szektorokban – például az energiahordozók esetében – történő változásokról az Albán Gazdasági Minisztérium honlapjáról naprakész információ érhető el. A tenderlehetőségeket tartalmazó weboldalak jellemzően fizetősek és regisztrációhoz kötöttek, pl. http://www.tendersinfo.com/global-albania-tenders.php és
http://www.tendertiger.com/quicksearch.aspx?st=qs&ct=1&SerCat=10&SerText=albania
Elérhető nemzetközi tenderek
http://app.gov.al/
http://openprocurement.al/en
https://www.al.undp.org/content/albania/en/home/procurement.html
https://webgate.ec.europa.eu/europeaid/online-services/index.cfm?ADSSChck=1589806575442&do=publi.welcome&orderby=ctr&orderbyad=Asc&zgeo=11962938&aoet=36538,36539&nbPubliList=15&ccnt=7573876,7573878,7573877,7573879&debpub=&searchtype=AS&userlanguage=en
https://devbusiness.un.org/content/site-search

Praktikus információk

1. Nagykövetségek és konzuli hivatalok

Magyarország Nagykövetsége, Albánia
Rendkívüli és meghatalmazott nagykövet: Balla Lóránt
Külgazdasági attasé: Beszteri Júlia Katalin, katalin.beszteri@mfa.gov.hu
Nagykövetség címe: Tirana, Rruga e Xibrakëve 47.
Telefonszám: +355 4 2232238, +355 4 2234903
E-mail: mission.tia@mfa.gov.hu

Albán Köztársaság Nagykövetsége, Magyarország
Rendkívüli és meghatalmazott nagykövet: Arian Spasse
Nagykövetség címe: 1062 Budapest, Andrássy út 132. II. em./3.
Telefonszám: +36 1 336 1098
E-mail: embassy.budapest@mfa.gov.al

2. Beutazási feltételek

Magyar állampolgárok vízum nélkül utazhatnak be Albániába, és egyszeri belépéssel 180 naponként 90 napig tartózkodhatnak az országban. Az útlevélnek a beutazás napjától számítva legalább három hónapig kell érvényesnek lennie. A beutazás érvényes kártya típusú személyazonosító igazolvánnyal is lehetséges (ideiglenes személyazonosító igazolványra ez nem terjed ki). Az országba való belépésnél más állam által kiadott beléptető pecsét az útlevélben nem jelent problémát.
A hosszabb idejű tartózkodásra szóló tartózkodási engedélyt az albániai tartózkodási hely szerinti rendőrkapitányságon kell kérelmezni.
Forrás: http://konzuliszolgalat.kormany.hu/europa-utazasi-tanacsok

3. Egészségügyi helyzet

Javasolt az országba beutazóknak egészségügyi biztosítás megkötése, mivel a két ország között nincs érvényes egészségügyi egyezmény. A higiéniás feltételek nem mindenütt érik el az uniós átlagot, valamint az egészségügyi ellátás színvonala is elmarad az unión belüli viszonyoktól. Magas színvonalú ellátást nyújtó, magánkézben levő egészségügyi intézmények csak a fővárosban és néhány regionális központban érhetők el. A legtöbb, Magyarországon is forgalmazott gyógyszer a helyi gyógyszertárakban beszerezhető, azonban vásárláskor érdemes figyelni arra, hogy ne az olcsóbb, távol-keleti gyártású változatot válasszuk, hanem az ismert gyógyszergyárak termékeit. A nagykövetségek által ajánlott orvosok és klinikák listája, valamint a legfontosabb segélyhívó számok a Konzuli szolgálat honlapján találhatók.
Semmilyen körülmények közt nem javasolt vezetékes ivóvíz fogyasztása. A vásárolt zöldségeket és gyümölcsöket is ajánlott palackozott vízzel lemosni vagy hipermangános vízzel fertőtleníteni. Utcai árusoktól nem ajánlott hús- és tejtermékek vásárlása.
Forrás: http://konzuliszolgalat.kormany.hu/europa-utazasi-tanacsok

4. Közbiztonság

Ajánlott a mindenre kiterjedő utas- és balesetbiztosítás megkötése az országba utazás előtt. A közbiztonság a nagyvárosokban és a tengerparti üdülőövezetekben megfelelő. Bár az albán

kormányok az utóbbi időben komoly eredményeket értek el a közrend és a közbiztonság javításában, a szervezett bűnözés változatlanul jelen van az országban. A hegyvidéken a lakott területen kívül tartózkodást (hegymászás, barlangázás, hegyvidéki túrák) a nehéz terepviszonyok, illetve a jelzések és az infrastruktúra hiánya miatt még tapasztalt túrázóknak is kizárólag helyi vezetővel ajánlott, és javasolt a túra megkezdése előtt a nagykövetségen történő bejelentkezés is.
Forrás: http://konzuliszolgalat.kormany.hu/europa-utazasi-tanacsok

5. Infrastruktúra, közlekedés

A főútvonalak minősége megfelelő, viszont a mellékutak minősége gyakran hagy kívánni valót maga után. A közlekedési morált a konzulátus az európai normáknál alacsonyabb szintűnek tartja, ezért érdemes fokozott körültekintéssel haladni az utakon.
Forrás: http://konzuliszolgalat.kormany.hu/europa-utazasi-tanacsok

6. Repülőterek

Nemzeti repülőtér: Tirana International Airport (TIA)

7. Banki szolgáltatások elérhetősége

Az albán bankrendszer stabil és likvid, azonban a jelentős spanyol és görög pénzpiaci összefonódások miatt Albánia kiszolgáltatott a környező országok és az Európai Unió felől érkező káros gazdasági hatásoknak. A nemteljesítő hitelek az elmúlt években meredeken emelkedtek, a mérlegtisztítás és az új szabályok átültetésének következtében a ráta csökkent, bár még így is a régió legmagasabb értéke (15,6%). A sérülékenységet növeli, hogy a magánszektor hiteleinek 30%-a fedezetlen devizahitel. Az ország 5 legnagyobb kereskedelmi bankja (eszközállomány alapján): a Banka Kombetare Tregtare, a Raiffeisen Bank, Intesa Sanpaolo Bank Albania, a Credins Bank és az Alphabank.
Forrás: https://exim.hu/kondiciok/orszagkockazatok/orszagtajekoztatok/3411-albania-orszagkockazati-tajekoztato/file
Albániában a banki szolgáltatások megfelelő színvonalúak. Pénzfelvevő automaták széles körben elérhetőek, a legtöbb üzletben, benzinkutaknál bankkártyával is lehet fizetni. Pénzváltás a mindenhol elterjedt pénzváltó irodákban megoldható.
Forrás: http://konzuliszolgalat.kormany.hu/europa-utazasi-tanacsok
További információk: Albán Bank Szövetség

8. Egyéb

Albánia telefonos ország hívószáma: 355. Tirana körzetszáma: 42.
A legtöbb irodában a munkaidő hétfőtől péntekig 8 és 16 óra között tart. Némely bank és posta azonban 14 órakor bezár. Albániában a szieszténak hagyománya van, így nyári időszakban előfordulhat, hogy egyes üzletek 13 és 16 óra között zárva tartanak. Az éttermek délelőtt 11 körül nyitnak és általában késő estig üzemelnek.
Forrás: https://www.eurofound.europa.eu/country/albania#quality-of-life

Kultúra

1. Üzleti etikett, tárgyalási szokások

Habár az üzleti megbeszélések nagy eséllyel indulnak kisebb késésekkel, külföldiként tanácsos időben megjelenni. Az albán üzleti körök tagjai különösen adnak a résztvevők megjelenésére, amelyet sokan az olasz divat hatásának tulajdonítanak. Az üzleti megbeszélések színhelye a résztvevők preferenciájától függ. A találkozók kezdetekor, és főként, ha a találkozó első alkalommal történik, a résztvevők kézfogással üdvözlik egymást, melynek során fontos a szemkontaktus tartása. Személyes, bizalmi viszony kialakítása esetén a köszöntés gyakran a másik megölelését jelenti, ami férfiak és nők között is elfogadható.
Mivel Albániában az angol nyelv használata nem általános, üzleti megbeszéléseken szaktolmácsok alkalmazása elfogadott. Az üzleti életben szokásos ajándékozásnak és a névjegykártyaadásnak nincsenek intézményesedett szabályai. Az üzletkötési folyamatnak az alkudozás szerves része.
Üzleti döntések legtöbbször hierarchikus döntési modell szerint születnek. A transzparencia hiánya miatt egy-egy döntés meghozatala jelentős időt is igénybe vehet. A helyzet bizonytalansága felett érzett frusztráció kimutatása, vagy az érzelmek szavakba öntése nem ajánlott, mert a döntési folyamatot kedvezőtlenül befolyásolhatja.
Az innovációs kedv Albániában általában alacsony szintű.
Az üzleti megbeszélések gyakran vendéglátóhelyeken zajlanak. A beszélgetésben résztvevőknek bort, sört és röviditalt is kínálhatnak. A helyiek rövidital-specialitását „*raki*" -nak hívják. Az albán vendégszeretet általában abban nyilvánul meg, hogy a vendéglátó állja az étkezés költségeit. Azonban ha a következő megbeszélésre is vendéglátóhelyen kerül sor, a korábbi szívesség viszonzása ajánlott. A kávézásra való meghívás rendszerint egy több órás társasági időtöltést von maga után, nem a nyugati normáknak megfelelő rövid szünetet jelenti.
A mindennapi beszélgetések folyamán ajánlatos elkerülni a belpolitikai témákat és az üzletfelek partnereinek magánéleti kérdéseit. Félreértésre adhat okot, hogy a bólogatásnak és a fejrázásnak az albánok pont az ellenkező jelentést tulajdonítják, mint ami a magyar gyakorlatban megszokott: míg az albán bólogatás nemet, a fejrázás igent jelent.
Forrás: http://europe.knoji.com/negotiation-practices-and-etiquette-in-albania/
Habár nyilvános helyeken a dohányzást törvény tiltja, a mindennapi gyakorlatban az mégis elfogadott. Törökország után Albániában a legmagasabb a dohányzó lakosság aránya, a felnőttek mintegy 40 százaléka dohányosként definiálja magát.
Forrás: http://en.wikipedia.org/wiki/Smoking_in_Albania
Az életkor, az anyagi helyzet és a családi kapcsolatok nagyon jelentős tényezők a státusz megítélésénél. Az albánok vendégszeretetükről híresek, de a külföldieknek ajánlatos a státuszcsoportok tudatos figyelembevétele. Az idős férfi családfők tiszteletben tartása elődleges fontosságú, találkozáskor őket kell elsőként köszönteni.
A tudományos és egyéb egyetemi fokozatok feltüntetését a megszólításokban is megkövetelik.
Albán kifejezések gyűjteménye, angol kiejtéssel:
http://www.digitaldialects.com/Albanian/Phrases.htm
http://wikitravel.org/en/Albanian_phrasebook
További információk Albánia etikettjéről

2. Fontosabb ünnepek

A nemzeti és állami szinten még nem intézményesített ünnepnapok listája a linkre kattintva érhető el.
Nemzeti ünnep: november 28. (a függetlenség kikiáltása) Megjegyzés: a muszlim vallási ünnepek időpontja évről évre változik, mivel az iszlám a hold járásán alapuló holdnaptár. Az iszlám naptár ramadán hónapja alatt hajnaltól kora estig nyilvános helyen mindenki számára tilos az étel- és italfogyasztás, valamint a dohányzás. A Ramadán alatt fokozottan ajánlatos tekintettel lenni a vallási érzületből származó érzékenységre.
Forrás: https://www.worldtravelguide.net/guides/europe/albania/public-holidays/

3. Vallás, vallási szokások

Régebbi becslések szerint Albánia lakosságának közel 60%-a százaléka muszlim, míg 10 százaléka katolikus, 7%-a ortodox vallási háttérrel rendelkezik. A szocialista kormányzás évei alatt, a huszadik század második felében a vallások nyilvános gyakorlása tiltott volt. Mivel az albánoknak sosem volt igazán nemzeti vallásuk, nemzeti politikai azonosságtudatuk mindig is nagyobb összetartó erőt jelentett, mint a vallási egység. Az albán alkotmány egyetlen vallást sem ismer el hivatalos állami vallásként. Vallási konfliktusok ezért kevéssé jellemzőek.
Forrás: http://www.everyculture.com/A-Bo/Albania.html
http://guide.culturecrossing.net/basics_business_student.php?id=2

4. Történelmi áttekintés

Habár a források értelmezése nem konszenzusos, a szakértők között született viszonylagos egyetértés szerint Albánia mai lakóinak ősei az illírek voltak, akik a bronzkor végén telepedtek le a Balkán nyugati részén. A főváros – amely máig Észak-Albánia legfontosabb központja – Shkodra lett. Az illírek kulturális és gazdasági fejlődését alapjaiban befolyásolta, hogy az i.e. 6-8. században új szomszédok költöztek mellejük, ugyanis a tengerparti sávban görög kolóniák létesültek. A stratégiai szempontból értékes terület, amely az adriai tengerre való bejutást jelentette, a nagyhatalmak érdeklődését is felkeltette. Habár a terület az i.e. 2. századtól hat évszázadon keresztül Illyricum néven római provinciává vált, annak illír lakói megőrizték saját nyelvüket és kultúrájukat. A Római Birodalom bukása után névleges bizánci fennhatóság következett, de mivel a központi hatalom képtelen volt a peremterületek védelmére, a vidék folyamatos prédájává vált a vízigót, hun és osztrogót fosztogatóknak. Ekkorra eredeztethető a földrajzi terület elnevezése is; Shqiperia (a helyiek nyelvén Albánia), melynek jelentése a „sasok földje”. Albánia történelmének legkiemelkedőbb személyisége Kasztrióta György, ismertebb nevén Szkander bég vagy Szkenderbég (1403/1405/1412? – Lezha, 1468. január 17.) 1443-tól haláláig Albánia fejedelme, az albánok legnagyobb nemzeti hőse, „Albánia Sárkánya”. Az általa szervezett fegyveres ellenállás és albán honvédő harc negyed évszázadon át, 1443 és 1468 között feltartóztatta a Nyugat-Balkánon terjeszkedő Oszmán Birodalmat. Hazájában a történelem során egyedülálló módon sikerült megteremtenie az összefogást, de a külső szövetségesek keresésében próbálkozásait nem kísérte szerencse: az európai monarchiák és a Pápai állam jobbára csak ámították, de sohasem biztosítottak hathatós segítséget, sőt, egyesek ellene is fordultak. Szkander bég egyetlen szövetségese Hunyadi János volt, de kettejük vállalkozásait nem kísérte hadi szerencse: az albánok sem az 1444-es várnai csatába, sem az 1448-as második rigómezei csatába nem értek oda időben, amelyek Hunyadi vereségével végződtek. A barbár dúlásokat követően a Bolgár

Fejedelemség és a Velencei Köztársaság is uralkodott itt, majd 1501-ben végleg meghódította az Oszmán Birodalom. Az uralom alatt a lakosság nagy része iszlamizálódott. A 19. század végén feltámadt nemzeti mozgalmakat a törökök sorra leverték, viszont az első balkáni háború után, 1912 novemberében Albánia autonómiát kapott. Az első világháború alatt görög megszállás volt Albániában, 1920-ban mondták ki újból a függetlenséget. Az olasz befolyás egyre érzékelhetőbb lett, amelynek a következménye Albánia olasz megszállása lett; Mussolini csapatai 1939-ben lerohanták az államot. 1944 végére kommunista partizánok felszabadították Albániát, ezután diktatórikus sztálinista ideológiával támogatott időszak következett, melynek központi alakja Enver Hoxha volt. A tudatos elszigetelődés politikáját az ipar és a gazdaság is megsínylette. Hoxha 1985-ös halálát követően az ország lassan nyitott a nyugat felé. Felkelők rombolták le Hoxha szobrát Tiranában 1991 februárjában. Nem sokkal ezután kikiáltották a köztársaságot és megtartották az első szabad választásokat. Az ország ezután is folyamatos belpolitikai csatározások színtere volt, amelyet gazdasági nehézségek is tetéztek. Az 1999-es koszovói háború érintette Albániát, mivel a koszovói albánok nagy része az országban keresett menedéket. Albánia 2009 áprilisa óta a NATO teljes jogú tagja, valamint tárgyalásokban áll európai szervekkel az európai uniós csatlakozás feltételeiről.
A kiváló magyar-albán kapcsolatok fontos vonatkozású előzménye Geraldine, magyar származású albán királyné. Születési nevén gróf nagyapponyi Apponyi Geraldine (Budapest, 1915. augusztus 6. – Tirana, 2002. október 22.) apja nagyapponyi gróf Apponyi Gyula politikus, anyja Gladys Virginia Stewart amerikai milliomosnő, nagybátyja pedig gróf Apponyi Albert kultuszminiszter, legitimista vezérszónok volt. Geraldine, családja elszegényedését követően 1938-ban ment feleségül a nála jóval idősebb albán királyhoz, I. Zoguhoz, aki hosszabb ideje feleséget keresett az európai nemesség köréből, hogy dinasztikus terveit véghez vihesse. A király egy fénykép alapján hívta őt Tiranába 1937 szilveszterre, ahol aztán hivatalosan is megkérte a kezét, az esküvőt 1938. április 27-én tartották Tiranában. A nagy kulturális különbségek ellenére Geraldine hamarosan beilleszkedett az udvarba és nagy népszerűségre tett szert a népesség körében is. 1939. április 5-én megszületett a várt trónörökös, Leka. A II. világháború alatt és után a család külföldön élt, és Geraldine csak röviddel halála előtt, 2002. júniusában tért vissza Albániába.
Forrás: http://en.wikipedia.org/wiki/Albania, http://en.wikipedia.org/wiki/History_of_Albania
https://hu.wikipedia.org/wiki/Kasztri%C3%B3ta_Gy%C3%B6rgy_alb%C3%A1n_fejedelem
https://hu.wikipedia.org/wiki/Geraldine_alb%C3%A1n_kir%C3%A1lyn%C3%A9

5. További hasznos információk

Az ország történelméről:
Wikipedia - History of Albania;
Infoplease - Albania
Michigan Állami Egyetem weboldala
Robert Elsie, Albánia-szakértő weboldala
Az ország földrajzáról:
Wikipedia
Online Világatlasz
Az ország kultúrájáról:
Wikipédia - Albánia kultúrája
Everyculture.com, online gyűjtemény a világ kultúráiról
Tiranáról: https://www.tirana.al/en/

Kézirat lezárva: 2021. július
További információ:
Magyar Kereskedelmi és Iparkamara Nemzetközi Igazgatóság
Telefon: + 36 1 474 5142
E-mail: intdept@mkik.hu